

Nr 188.

Av herr **Johanson, Karl August, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till egnahemsverksamheten för budgetåret 1940/41 m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 130 angående anslag till egnahemsverksamheten för budgetåret 1940/41 skall i Västerbottens läns statliga egnahemsverksamhet från och med den 1 juli 1940 anställas endast en konsulent. Länets egnahemsnämnd har i yttrande till hushållningssällskapets förvaltningsutskott av den 6 oktober 1939 som sin bestämda mening hävdad att egnahemsverksamheten i detta stora och arbetskrävande län hade behov av minst två konsulenter jämte en egnahemsassistent. Egnahemsstyrelsen säger sig också med anledning av nyssnämnda yttrande hava kommit till den övertygelsen att det såväl i Västerbottens som Norrbottens län, med hänsyn bland annat till den där pågående omfattande jordanskaffningsverksamheten, blir nödvändigt att inrätta två konsulentbefattningar ävensom att en konsulent erfordras i Jämtlands län.

Det enligt propositionen angivna antalet tjänster för Västerbottens län svarar ungefär mot nuvarande behovet av arbetskraft för enbart egnahemsverksamheten. Om det avses, att i angiven personaluppsättning även behovet av arbetskraft för jordanskaffningen och arbetarsmåbruksrörelsen ingår, kommer förslaget genomförande att medföra en betydande försämring. Särskilt medför förslaget en försämring beträffande arbetskraften för yttre göromål, vilket måste medföra avbräck i verksamheten och minska effektiviteten i det arbete nämnden på detta område har sig förelagt.

Av tjänstemännen för yttre arbeten är egnahemskonsulenten sysselsatt i det närmaste hela arbetssäsongen med besiktningar av fastigheter varå egnahemslån sökts, och denne får endast obetydlig tid över för andra nödvändiga arbeten, främst för efterbesiktning av belånade fastigheter. Därför har egnahemsnämnden under de senaste tre åren för sommarhalvåret nödgats anställa en extra konsulent, varigenom det blivit möjligt medhinna arbeten, som annars skulle eftersatts. För jordanskaffningsverksamheten har nämnden en konsulent anställd. Arbetsuppgifterna för denne har under de tre år verksamheten pågått ständigt ökat, vilket medfört att ytterligare arbetskraft behöver anlitas. Frågan härom har emellertid fått vila i avbidan på beslutet om egnahemsnämndens förstatligande.

Departementschefen uttalar att ytterligare behov av personal med konsulents kvalifikationer, utöver den ende konsulent som föreslås, bör tillgodoses genom anställande av lägre avlönade befattningshavare. Detta synes

emellertid komma att bli en otillfredsställande anordning. Tjänstemannen i jordanskaffningen åligger att hava den närmaste tillsynen över inköpta egendomar, förbesiktiga och värdera till inköp föreslagna jordområden, utarbeta förslag till styckning av områden och till arbeten för dessas exploaterande, bortsätta och kontrollera arbeten m. fl. uppgifter. Därav följer att denne tjänsteman måste vara tämligen allsidigt utbildad för att kunna fullgöra uppdraget på bästa möjliga sätt. Påpekas bör, att tjänstemannens arbete med att uppgöra förslag till styckningar, vilket fordrar betydande sakkunskap om jordbruks- och försörjningsförhållanden i orten, betydligt underlättar efterföljande lantmäteriarbeten.

För bedömandet av frågan om tjänstens uppförande på ordinarie stat bör först erinras om att för denna verksamhet i Västerbottens län redan inköpts jordområden med en sammanlagd areal om mer än 10,000 hektar, fördelade på vitt skilda bygder inom länet och för vilka staten i köpeskillning utgivit över 600,000 kronor. Redan nu föreliggande arbetsuppgifter äro av betydande omfattning. Vi äro emellertid av den meningen, att denna verksamhet endast är en början till den jordförmedling, som staten bör i detta län omhändertaga.

Arbetsuppgifterna för egnahemsnämnden inom detta län komma med all säkerhet att i framtiden avsevärt öka. Inom länets jordbruksbygder har jorddelningen och bebyggelsen verkat i ogynnsam riktning, en utveckling som måste ändras i möjligaste mån. Jordbruken ha i många fall blivit för små eller ha fått oändamålsenliga skiftesförhållanden, vilket medför höga driftskostnader. Jordanskaffningsverksamheten har här en mycket angelägen uppgift att fylla.

Med kännedom om föreliggande behov av arbetskraft är det självfallet, att i propositionen angiven personal är allt för otillräcklig om egnahemsnämndens verksamhet skall kunna upprätthållas ens i nuvarande omfattning. Visserligen är uttalat, att extra personal får anställas, men en sådan utväg får anses vara mindre ändamålsenlig, då det därigenom blir svårt att erhålla tillräckligt kvalificerad arbetskraft för de viktiga arbetsuppgifterna nämnden har sig ålagd. Kostnadsskillnaden mellan extra och ordinarie tjänstemän är för övrigt obetydlig, och denna bör icke få vara avgörande. Någon fara för en minskning i arbetsuppgifterna för lång tid framåt föreligger icke.

Såsom ett uttryck för verksamhetens omfattning inom länet kan omnämnas, att egnahemsnämnden under år 1938 haft 46 sammanträdesdagar och under år 1939 42. Inom nämnder med dylik arbetsbörda är det tydligt, att egnahemsdirektören icke får nämnvärd tid för utarbeten. Behovet av egnahemskonsulenter blir på så sätt stort i jämförelse med län där egnahemsverksamheten mera stagnerat.

Med stöd av det anförda få vi alltså yrka,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 130 måtte besluta, att två egnahemskonsulentbefattningar måtte inrättas för Västerbottens län.

Stockholm den 1 april 1940.

Karl Aug. Johanson.

Lage Svedberg.

P. J. Näslund.

J. M. Bäckström.
